सहायक आयुक्त (विभाग अधिकारी) बृ. मु[redacted]

A

प्रश्नपुस्ति[redacted]

BOOK[redacted]

प्रश्नपुस्तिका

वेळ : 1 (एक) तास **चाळणी परीक्षा / SCREENING T**[redacted]

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास [redacted] प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आ[redacted] लगेच बदलून घ्यावी.

परीक्षा-क्रमांक								

↑ केंद्राची संकेताक्षरे ↑ शेवटचा अंक

(2) आपला परीक्षा क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी, **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण ***एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.*** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. त्या प्राप्त गुणांतून त्यांनी उत्तरपत्रिकेत चुकीची उत्तरे नमूद केल्याबद्दल गुण वजा केले जाणार नाहीत.**

(8) --> **(कृपया पान उलटवा)**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. [redacted]
इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे [redacted]
शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधि[redacted]
करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुप[redacted]
पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्रश्न.क्र. 201. पर्यवेक्षणाची क्रिया कशाशी संबंधित आहे?

(1) नियोजन (2) संघटन

(3) नियंत्रण (4) निर्देशन

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) नियंत्रण" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. आता प्र.क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" चा कंस खालीलप्रमाणे पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करुन दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे. पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरु नये.**

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे पृष्ठ उलटू नये

P.T.O.

www.StudentBounty.com

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH [redacted]

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

1. भारतीय उद्योगधंद्यात शिस्तीचे यथायोग्य पालन होण्याकरिता खाली चार (4) मार्ग [redacted] कुठले चुकीचे आहे ते ओळखा.

   (1) योग्य नोटीसीशिवाय संप वा टाळेबंदी न करणे.

   (2) नेमून दिलेल्या कामापेक्षा कमी काम न देणे किंवा कामातील गती कमी [redacted]

   (3) हेतुपुरस्कर व जबरदस्तीने कंपनीच्या मालमत्तेचे नुकसान न करणे.

   (4) हिसांचार व दबावयंत्राचा वापर करणे.

   Following given are certain principles governing discipline in Indian Industries.

   Kindly point out which is inconsistent.

   (1) No lockout or strike without due notice.

   (2) No recourse to go-slow tactics.

   (3) No deliberate effort to damage plant and property.

   (4) Act of violence and coercion should be indulged in.

---

2. बदली धोरण __________ साठी राबविले जावे.

   खालीलपैकी कोणते जास्त बरोबर आहे ?

   (1) कर्मचाऱ्यांना सतावण्यासाठी

   (2) कर्मचाऱ्यांना न सतावण्यासाठी

   (3) संघटनेच्या तसेच कर्मचाऱ्यांच्या हितासाठी

   (4) वरील कोणतेही नाही.

   Transfer policies should be effected :

   (Which of the following is more correct ?)

   (1) to harass the employees

   (2) not to harass the employees

   (3) in the interest of the organisation as well as that of the employees

   (4) none of the above

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

3. शिस्तविषयक न्यायाधिकरण हे सदस्यावर कोणती अनुशास्ति लादू शकते, ज्य[redacted]
कायम केला आहे.

(1) निष्कासन (2) निलंबन

(3) दंड व खरडपट्टी (4) वरील सर्व

Disciplinary Tribunal can impose which of the following sanc[redacted]
against whom charge of misconduct has been upheld :

(1) Expulsion (2) Suspension

(3) Fine or reprimands (4) All of these

---

4. प्रकल्प योजनेच्या प्रक्रियेत पहिले लक्ष __________ वर असावे.

(1) योजना आखण्याची साधने आणि तंत्रे

(2) प्रकल्पातील उपक्रम

(3) प्रकल्पातील फलीत किंवा त्याची निष्पत्ति

(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Project planning process should first focus on :

(1) planning tools and techniques

(2) activities to be conducted in the project

(3) the end product or outcome of the project

(4) none of the above

---

5. व्युव्हात्मक नेतृत्व __________ .

खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे?

(1) हे संघटनेचे यशस्वी संस्थेमध्ये परिवर्तन करण्याची प्रक्रिया आहे

(2) हे एकदिलाने काम करण्यासाठी प्रेरणा देते व उत्तेजित करते.

(3) हे इतरांकडून इच्छित कृती करून घेण्याची क्षमता होय

(4) वरील सर्व आहे.

Strategic leadership is :

Which of the following is more correct ?

(1) process of transforming an organisation into a successful entity

(2) inspires and motivates to work together

(3) ability to secure desired actions from followers

(4) all the above

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

6. सांघिक गटात महत्वाचा परंतु कार्यगटात न आढळणारा महत्वाचा पैलू म्हणजे :

   (1) उर्जा (2) उत्साह (3) सहक्रिया [redacted]

   A work team has one important aspect not found in a work g[redacted]

   (1) energy (2) enthusiasm (3) synergy [redacted]

---

7. बी.एम.सी. चा कायदा __________ साली अस्तित्वात आला.

   (1) 1948 (2) 1958 (3) 1968 (4) 1908

   BMC Act came in to existence in __________ .

   (1) 1948 (2) 1958 (3) 1968 (4) 1908

---

8. नवीन प्रकल्प रचना सुकर होण्यासाठी एकात्मपद्धत ही __________ म्हणून ओळखली जाते.

   (1) उद्योग विकास केंद्र (2) व्यवसाय विकास केंद्र

   (3) प्रकल्प विकास केंद्र (4) वरील कोणतेही नाही

   The integrated method for facilitating formation of new project is known as :

   (1) Enterprise Development Centre (2) Business Development Centre

   (3) Project Development Centre (4) None of the above

---

9. कोणत्याप्रकारची लेखापरीक्षा संस्थेच्या योजना, संघटन, नियंत्रण या प्रक्रियांचे वेळोवेळी मूल्यमापन करते.

   (1) अर्थसंकल्पीय लेखापरीक्षा (2) बहीर्गत लेखापरीक्षा

   (3) अंतर्गत लेखापरीक्षा (4) व्यवस्थापकीय लेखापरीक्षा

   Which type of audit would allow for periodic assessment of an organisation's planning, organising and controlling processes ?

   (1) budgetary audit (2) external audit

   (3) internal audit (4) management audit

P.T.O.

www.StudentBounty.com

10. शून्याधारित अंदाजपत्रकाबद्दल कोणते विधान ***खरे नाही*** ?

(1) पारंपारिक अंदाजपत्रकाची प्रक्रिया ते उलट दिशेने नेते.

(2) मागील खर्चाची पातळी विचारार्थ घेते.

(3) प्रत्येक विभागाच्या कामकाजाचा आढावा घेते.

(4) संपूर्ण अंदाजपत्रकातील वाढ किंवा घट याबद्दल ते तटस्थ असते.

Which of the following is ***not true*** about zero-based budgeting ?

(1) it reverses the working of traditional budgeting

(2) it refers to the previous level of expenditure

(3) it reviews the function of each department

(4) it is indifferent to whether the total budget is increasing or decreasing

---

11. संकेतमान्य (क्रमशः वाढणारे) अंदाजपत्रकाबद्दल कोणते विधान ***खरे नाही***.

(1) ते स्थिर आणि क्रमशः बदलते

(2) भिन्न घटकातील अंदाजपत्रकांचे सुसूत्रीकरण करणे सोपे असते

(3) अंदाजपत्रकाच्या कमालमर्यादेपर्यंत खर्चकरण्यापासून ते परावृत्त करते.

(4) ही पद्धत समजण्यास आणि वापरात आणण्यास सोपी आहे.

Which of the following is ***not true*** about traditional (incremental) budgeting ?

(1) It is stable and changes are gradual

(2) Coordination between budgets of different units is easier to achieve

(3) It discourages spending up to the budget

(4) The system is simple to operate and easy to understand

---

12. वरिष्ठ–कनिष्ठ संबंध हे, ज्या संघटनेत, वैयक्तिक आवड, नावड, दृष्टीकोन व पूर्वग्रहांवर आधारित असतात, तिला ________ म्हणतात.

(1) औपचारिक संघटन (2) अनौपचारिक संघटन

(3) एकात्म संघटन (4) ना संघटन

Superior - subordinate relationship on the basis of personal likes, dislikes, attitudes and prejudices results in :

(1) Formal organisation (2) Informal organisation

(3) Integrated organisation (4) No organisation

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

13. अतिरेकी श्रमविभागणीचा परिणाम म्हणजे :

(1) कामाची प्रेरणा (2) कंटाळवाणे काम

(3) विशेषीकरण नसलेले काम (4) कामातील घटलेले [redacted]

Extreme division of labour tends to result in :

(1) human motivation (2) boring jobs

(3) nonspecialised work (4) decreased work skill

---

14. नेत्याची एक महत्वाची भूमिका म्हणजे जास्त चांगल्या कार्यपालनासाठी लोकाना प्रेरणा देणे होय. म्हणून नेतृत्व हे __________ च असले पाहीजे.

(1) व्युव्हाच्या अंमलबजावणीसाठी लोकांना प्रेरणा देणारी गतिशील शक्ति

(2) धोरणाच्या अंमलबजावणीसाठी लोकांचे नेतृत्व करणारी सामाजिक शक्ति

(3) धोरणाच्या अंमलबजावणीसाठी लोकांना समाजप्रिय बनविणारे व्युव्हात्मक शक्ति

(4) वरील कोणतेही नाही.

One of the important role of leader is to motivate people which is vital for better performance. Therefore, leadership must be :

(1) dynamic force in motivating people involved in strategy implementation

(2) social force in leading people involved in policy implementation

(3) strategic force in socialising people involved in policy implementation

(4) none of the above

---

15. कर्मचाऱ्यांना प्रेरणा देण्यासाठी ध्येये अतिशय परिणामकारक होतात जेव्हा ती __________ .

(1) स्वीकारण्यास योग्य असतात (2) आव्हानात्मक पण प्राप्त होण्याजोगी असतात

(3) निश्चित असतात (4) वरील सर्व असतात

Goals are most effective in motivating people when they are __________ .

(1) acceptable (2) challenging but attainable

(3) specific (4) all the above

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

16. मुंबई झोपडपट्टी आरोग्य कार्यक्रम 2002 हा जागतिक बँकेच्या अर्थसहाय्या [redacted]
_________ मध्ये आहे.

(1) सी.बी.ओ. व एन.जी.ओं. च्या भूमिका

(2) बी.एम.सी. द्वारे रात्रंदिवस स्वच्छता व देखभाल

(3) महानगरपालिकेच्या धोरणांची परिणामकारक अंमलबजावणी

(4) वरील कोणतेही नाही

Mumbai Slum Sanitation Program 2002 with funding from World Bank is being successful. The secret lies in :

(1) role of CBOs and NGOs

(2) day night cleaning and maintenance by BMC

(3) effective execution of corporation policies

(4) none of the above

---

17. विकासात्मक प्रकल्पांमध्ये सामाजिक फायदेक्षमता विश्लेषण तंत्र हे _________ तपासणीसाठी प्राणभूत महत्वाचे आहे.

(1) प्रकल्पाची क्रियात्मक कार्यक्षमता आणि त्याचे सामाजिक फायदे

(2) प्रकल्पाचे क्रियात्मक फायदे आणि त्याची सामाजिक कार्यक्षमता

(3) प्रकल्पांचा क्रियात्मक उणेपणा आणि उत्पादकतेत सुधारणा

(4) वरील कोणतेही नाही

Social - Profitability Analysis Techniques in the development projects are vitally important to assess :

(1) operational efficiency of a project and its social benefits

(2) operational benefits of a project and its social efficiency

(3) operational deficiencies of project and its improving productivity

(4) none of the above

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

18. शून्याधारित अर्थसंकल्पात _________ समाविष्ट असते.

(1) निर्णय पुडक्यांची मांडणी

(2) निर्णय पुडक्यांना दर्जा देणे

(3) निवडलेल्या पुडक्यांना संसाधनाचे वाटप करणे

(4) वरील सर्व

Zero Base Budgeting involves :

(1) Formulation of decision packages

(2) Ranking of the decision packages

(3) Allocation of resources for chosen packages

(4) All the above

---

19. नियंत्रण कार्यामध्ये 'पर्ट' (पी.ई.आर.टी.) हे _________ _________ अॅन्ड रिव्ह्यु टेक्नीक आहे.

(1) परफॉर्मन्स इव्ह्याल्युएशन (2) परफॉर्मन्स इफीशिएन्सी

(3) प्रोग्रॅम इव्ह्याल्युएशन (4) वरील कोणतेही नाही

In controlling function PERT is _________ _________ and Review Technique.

(1) Performance Evaluation (2) Performance Efficiency

(3) Programme Evaluation (4) None of the above

---

20. विकासात्मक प्रशासन ही _________ संकल्पना आहे.

(1) अल्पमुदतीची (2) दीर्घमुदतीची

(3) मध्यममुदतीची (4) वरील कोणतीही नाही

Development Administration is a _________ concept.

(1) Short term (2) Long term

(3) Medium term (4) None of the above

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

21. खालीलपैकी कोणते आपत्तीकालीन व्यवस्थापनात संस्थाविषयक हितसंबंधीय [redacted]

(1) पोलीस आणि मदतनीस सैन्य

(2) वृत्तपत्रे आणी दूरचित्रवाणी

(3) बिनसरकारी संस्था

(4) वरील सर्व

Which of the following is an institutional stake holder in national disaster management ?

(1) police and paramilitary forces

(2) media and television

(3) non-government organisations

(4) all the above

---

22. जेव्हा नियोजन संख्यात्मक माध्यमांतून व्यक्त करतात तेव्हा ते ________ म्हणून ओळखले जाते.

(1) धोरण (2) पद्धती (3) कार्यक्रम (4) अर्थसंकल्प

When a plan is expressed in quantitative terms, it is known as :

(1) policy (2) procedure (3) programme (4) budget

---

23. कंपनीची कर्मचाऱ्यांची निवड पद्धत खालील घटकांवर अवलंबून असते.

(1) निवड पद्धतीचे स्वरूप ती कशी होती ? सदोष की सुरक्षित ?

(2) आस्थापनेचा दृष्टीकोण व कंपनीचे धोरण.

(3) उमेदवाराच्या प्रोबेशन कालावधीची लांबी.

(4) वरील सर्व घटक बरोबर आहेत.

Company's selection procedure is based on the following factors :

(1) Nature of selection, whether faulty or safe ?

(2) Attitude of Management and Policy of Company

(3) The length of probationary period

(4) All above mentioned factors are correct

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

24. अर्थसंकल्प प्रस्थापित करणे, वास्तविक कार्यपालनाची नोंद करणे, प्रत्यक्ष व [redacted] फरकांची कारणमीमांसा करणे, सुधारकृती व उजळणी करणे या ______ [redacted]

(1) खर्च नियंत्रण व फरक विश्लेषण (2) अर्थसंकल्पी[redacted]

(3) वित्तनियंत्रण (4) वरील कोणते[redacted]

Establishing budgets, recording actual performance, comp[redacted] results, ascertaining reasons for variance, taking corrective action and review are the steps in the process of :

(1) cost control and variance analysis (2) budgetary control

(3) financial control (4) none of the above

---

25. योजना अपयशी होण्याचे मुख्य कारण म्हणजे :

(1) योजना करताना पुरेशी माहिती वापरली असते

(2) एकदा योजना केल्यावर ती फार प्रयत्न न करता फलद्रूप होइल अशी व्यवस्थापनाची अपेक्षा असते

(3) व्यवस्थापन योजनेप्रमाणे काम करते

(4) योजना आखण्याची जबाबदारी ही योजना विभागाच्या बाहेरील लोकांवर सोपवली असते.

The following is a reason of why plans fail :

(1) adequate inputs are used in planning

(2) management expects that plans once developed will be realised without much effort

(3) management operates by plan

(4) responsibility for planning is vested in more than just planning department

---

26. खालीलपैकी कोणते विधान 'प्रत्यायोजना' बद्दल (delegation) ***खरे नाही*** ?

(1) त्यामुळे वरिष्ठांचा वेळ कनिष्ठसुद्धा करू शकतील अशा कामापासून वाचतो

(2) वरिष्ठांना आपली सत्ता घटेल असे भय वाटते

(3) त्याचा अर्थ जबाबदारी आणि स्पष्टीकरण (accountability) सोडून देणे

(4) त्यामुळे कनिष्ठांच्या नवीन क्षमतेचा विकास होतो

Which of the following is ***not true*** about delegation ?

(1) It saves time of superiors from work that subordinates can do as well

(2) Superiors fear that it would reduce their power

(3) It means giving up responsibility and accountability

(4) It helps subordinates develop new abilities

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

27. "प्रकल्प मूल्यन हे शास्त्र तसेच कलाही आहे." त्याच्या मूलभूत तत्वांवर थोड[redacted]
मूल्यन कलेचे यशस्वी आचरण करण्यासाठी ________ ची आवश्यकत[redacted]

(1) सूक्ष्म निरीक्षण व परिप्रेक्ष्य दृष्टी
(2) माहितीपूर्णता व चतुर सुज्ञपणा
(3) वस्तुनिष्ठता व निर्णय-क्षमता
(4) वरील सर्व

"Project - Appraisal is a science as well as art". While the basic principles could be mastered in a short span, the successful practice of the art of carrying out appraisal requires :

(1) keen observation and perspective outlook
(2) a knack for details and Judicious judgement
(3) objectivity and ability of decision-making
(4) all of the above

---

28. इलेक्ट्रॉनिक संचार तंत्रज्ञानाचा फायदा म्हणजे :

(1) नोकरशाहीतील शिष्टाचार मोडता येतात.
(2) इ-मेल (e-mail) संदेशावर संनियंत्रण ठेवता येते.
(3) संज्ञापन करणाऱ्याच्या विचार प्रक्रियेबद्दल सूक्ष्म आणि शब्द विहीत सुगावा मिळण्याची क्षमता असते.
(4) नेहमीचे संदेश मोठ्या संख्येच्या कर्मचाऱ्यांना वेगाने आणि कार्यक्षमतेने पाठवणे.

An advantage of electronic communication technology is ________ .

(1) breaking bureaucratic protocol.
(2) the monitoring of e-mail messages.
(3) the ability to pick up subtle, nonverbal clues about what the communicator is thinking.
(4) the speed and efficiency in delivering routine messages to large number of people.

---

29. महानगरपालिकेच्या दैनंदिन कारभारावर प्रशासकीय नियंत्रण (अंकुश) ठेवणाऱ्या मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्यास ________ संबोधले जाते.

(1) महापौर (2) आयुक्त
(3) नगर सेवक (4) मुख्य दंडाधिकारी

The Chief Executive Officer of Municipal Corporation, who supervises the day to day administration of corporation is called ________ .

(1) Mayor (2) Commissioner
(3) Corporator (4) Chief Magistrate

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

30. काही राज्यांनी पारंपारिक, सफाई वगैरे कामे नगरपालिकेकडून काढून घेतली [redacted]

(1) सेवेच्या वाढत्या मागणीस तोंड देण्याची नगरपालिकांची असमर्थता

(2) निधी उभा करण्याबाबत नगरपालिका प्राधिकाऱ्यांची असमर्थता

(3) सफाई, पाणीपुरवठा इ. साठी राज्याची भांडवली खर्चात गुंतवणूक

(4) वरीलपैकी सर्व

Some states have taken away traditional functions, sanitation etc. from municipalities because :

(1) organisational incapability to cope with the rising demand of services.

(2) poor capacity of urban authorities to mobilise financial resources.

(3) the state has invested in the capital expenditure related to sanitation, water supply etc.

(4) all the above.

---

31. खालीलपैकी कोणते विधान ***बरोबर नाही*** ?

(i) निर्णय प्रक्रिया ही धोरण मांडणी प्रक्रियेतील निवड आहे.

(ii) निर्णय प्रक्रिया व धोरण मांडणी सारखेच आहे.

(iii) धोरण मांडणी निर्णय प्रक्रियेस मार्गदर्शन करते.

(iv) धोरण मांडणी ही निर्णय बनविण्यापेक्षा सामान्यीकरणाची संकल्पना आहे.

(1) (i) + (ii) फक्त (2) (ii) + (iii) फक्त

(3) (ii) फक्त (4) (iii) फक्त

Which of the following statement is ***not true*** ?

(i) Decision-making is a choice in the process of policy formulation.

(ii) Decision-making and policy formulation are same.

(iii) Policy formulation aims to guide the decision-making.

(iv) Policy formulation is a generalised concept than decision-making.

(1) (i) + (ii) only (2) (ii) + (iii) only

(3) (ii) only (4) (iii) only

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

32. मुख्य प्रशासकीय अधिकारी हा ________ .

(i) नगरपालिकेच्या सर्व कार्यांचा अंमल करण्यासाठी दिग्दर्शन, मार्गदर्शन व [redacted]

(ii) आराखडा बनवून व चौकट आखून धोरणे राबविण्यासाठी प्रारूप बनवू[redacted]

(iii) अंमलबजावणीसाठी विशाल ध्येये, उद्दीष्ट्ये व धोरणे निर्धारित करून दे[redacted]

(iv) योजनाबद्ध रीतीने कृतिचे नियमन करण्यासाठी ढोबळ नियम ठरवतो.

(1) (i) आणि (iv) बरोबर आहेत.

(2) सर्व बरोबर आहेत.

(3) (iii), (i) व (iv) बरोबर आहेत.

(4) (ii) व (iii) बरोबर आहेत.

The Chief Administrative Officer provides, ________

(i) direction, guidance and leadership in all the activities of corporation for execution.

(ii) draws out the outline and framework for the execution of its policies.

(iii) lays down broad goals, policies and objectives for execution.

(iv) plans and stabilizes broad lines of principles to govern action.

(1) (i) and (iv) are correct

(2) All are correct

(3) (iii), (i) and (iv) are correct

(4) (ii) and (iii) are correct

---

33. "PERT/CPM" चे खालील फायदे असतात, फक्त ***अपवाद*** म्हणजे :

(1) ते प्रकल्पातील महत्वाच्या कार्यावर लक्ष देते

(2) ते खर्च आणि वेळापत्रकावरील अतिक्रमणाची शक्यता कमी करते

(3) ते तंत्रज्ञानाच्या कामगिरीत सुधारणा करते

(4) ते वेळापत्रक बनविण्याच्या मार्गात लवचिकता आणते

"PERT/CPM" has following advantages ***except*** :

(1) it focuses on the critical project task

(2) it lowers the probability of cost and schedule overruns

(3) it improves technological performance

(4) it gives flexible approach to scheduling

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

34. प्रशिक्षण हे केवळ ज्ञान देण्यासाठी व कौशल्यवाढीसाठी नव्हे तर संघटने [redacted]
विकसित व्हावा यासाठीही आहे. म्हणून तिथे __________ बाबतीत योग्य [redacted]

(i) प्रशिक्षण पद्धती

(ii) कार्यकारी शिकवणी

(iii) प्रशिक्षण काळ

(iv) प्रशिक्षणासाठी निधीची वाटणी

(1) (i) व (iii) (2) (i), (iii) आणि (iv)

(3) फक्त (ii) (4) वरील कोणतेही नाही

Training is provided not only to impart knowledge and develop skills, but also to develop positive attitude towards organisation and work. Therefore there is a need to frame proper policies in respect of :

(i) methods of training

(ii) executive coaching

(iii) training period

(iv) funds to be allocated for training

(1) (i) and (iii) (2) (i), (iii) and (iv)

(3) Only (ii) (4) None of the above

---

35. अरिष्ट व्यवस्थापन हा :

(i) अरिष्ट टाळण्याचा पद्धतशीर प्रयत्न आहे.

(ii) घडणाऱ्या अरिष्टाला व्यवस्थित तोंड देण्याचा प्रयत्न आहे.

(iii) नुकसानीची भिती दाखविणाऱ्या आकस्मिक घटनांनाही तोंड देण्याचा प्रयत्न आहे.

(1) फक्त (ii) बरोबर आहे (2) फक्त (iii) बरोबर आहे

(3) फक्त (i) बरोबर आहे (4) सर्व बरोबर आहेत

The crisis management is :

(i) systematic attempt to avoid crisis

(ii) manage the crisis that does occur

(iii) manage the unpredictable events that threaten to harm

(1) only (ii) is correct (2) only (iii) is correct

(3) only (i) is correct (4) all are correct

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

36. संगणकाचे मुख्य कार्यघटक खालील आहेत, फक्त ***अपवाद*** म्हणजे :

(1) निविष्टि (input) (2) प्रक्रिया

(3) अनुभवावर अधिष्ठित शिकण्याची पद्धत (4) उत्पादन (output)

All of the following are main computer functions ***except*** :

(1) input (2) process (3) heuristic (4) output

---

37. PERT च्या आकृतीबंधात ज्या घटना आणि कार्यक्रम पूर्ण करण्यास जास्तीत जास्त वेळ लागतो त्याला ________ म्हणतात.

(1) आकृतीबंध

(2) व्यवस्थापक टाळतात तो मार्ग

(3) महत्वाची वाट

(4) प्रकल्प कृतीतून हटवल्यास प्रकल्पाला फार वेळ लागत नाही

In a PERT network, the sequence of events and activities requiring, the longest period of time to complete is :

(1) called network

(2) the path that managers avoid

(3) the critical path

(4) eliminated from the rest of the project so the project will not take too long

---

38. "जो मनुष्य दीर्घकालीन नियोजन व विचाराने वागत नाही, त्याला वर्तमानच त्रासदायक होतो." म्हणून नियोजन म्हणजेच ________ आहे.

(1) आगाऊ ठरविणे (2) आगाऊ भाकीत करणे

(3) आगाऊ नियंत्रण करणे (4) आगाऊ समन्वयन करणे

"A man who does not think and plan long ahead will find trouble right at his door". Therefore, planning is ________ .

(1) deciding in advance (2) predicting in advance

(3) controlling in advance (4) coordinating in advance

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

39. माहितीचे मूल्य ठरवताना खालील सर्व घटक महत्वाचे असतात, फक्त ***अपवा***[redacted]

(1) उचितपणा (2) खर्च (3) गुणवत्ता [redacted]

All of the following are primary factors determining the val[redacted]

(1) appropriateness (2) expense (3) quality [redacted]

---

40. अधिकारप्रदान हे __________ साठी प्रशिक्षणाचा पाया म्हणून कार्य करते.

(1) व्यवस्थापन अधिकारा (2) व्यवस्थापन संबंधा

(3) व्यवस्थापन विकासा (4) व्यवस्थापन नियंत्रण

Authority Delegation acts as a training ground for __________ .

(1) Management Authority (2) Management Relation

(3) Management Development (4) Management Control

---

41. नेता हा __________ .

(1) अनुयायांवर टिका करतो

(2) अनुयायांच्या वाढीला उत्तेजन देतो

(3) अनुयायांसाठी ध्येये व उद्दीष्ट्ये पुढे ठेवतो

(4) अनुयायांना हुकुम देतो व दिग्दर्शन करतो.

A leader __________ .

(1) criticises followers

(2) encourages growth of followers

(3) sets goals and objectives for followers

(4) gives orders and directions to followers

---

42. स्थानिक संस्थाना राज्यसरकारने देऊ केलेल्या 'विशिष्ट–अनुदानाचे' उत्तम वर्णन म्हणजे :

(1) ते जाचक अहवाल देण्याशी जखडलेले आहे.

(2) ते स्थानिक संस्थांची दृष्टी जास्त लक्ष देण्याची गरज असलेल्या क्षेत्रावर वळवते

(3) ते स्थानिक संस्थांचे कृती करण्याचे स्वातंत्र्य मर्यादित करते

(4) वरील सर्व

Which of the following best describes the 'specific-grants' of the state to the local governments ?

(1) It is tied up with burdensome reporting.

(2) It directs the urban bodies to areas that needs more attention.

(3) It limits the local bodies' freedom of action.

(4) All of the above.

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

43. 1865 मध्ये सुरू झालेल्या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे पहिले आयुक्त कोण होते [redacted]

(1) फिरोजशहा मेहता (2) ऑर्थर क्रॉफर्ड

(3) दादाभाई नवरोजी (4) वरील कोणतेही नाही

Who was the first Municipal Commissioner of BMC which sta[redacted]

(1) Pherozeshah Mehta (2) Arther Crawford

(3) Dadabhai Naoroji (4) None of the above

---

44. कंत्राटी कर्मचारी ठेवण्यात महत्वाचा फायदा म्हणजे :

(1) कामगिरी न केल्यास त्यांना कामावरून काढणे सोपे असते.

(2) कंत्राटी कर्मचारी त्यांना भरती केलेल्या क्षेत्रात तज्ञ असतात.

(3) कंत्राटी कर्मचाऱ्यांना मूळ वेतनाशिवाय इतर कोणतेही फायदे संस्था देत नाही.

(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही.

An important advantage of having contract employee is :

(1) it is easier to fire them if they do not perform

(2) contract employees are experts in the area for which they are hired

(3) an organization does not provide contract employees with fringe benefits

(4) none of the above

---

45. मुंबईकर आजही पावसाळ्याच्या दिवसांत पुराच्या भितीने घाबरतात कारण जोरदार, सतत धार पाऊस समुद्राच्या भरतीच्या वेळेस येणारा पाऊस. त्याची तीव्रता वाढवितो. यावर उपाय म्हणून खालील मार्ग सुचविण्यात आले आहेत. तुम्ही योग्य ते निवडा.

(1) सांडपाणी वाहून नेणारी गटारे, नाले यांची सफाई करणे

(2) समुद्रपातळीच्या खाली ब्रिमस्टोवाड नावाची आधुनिक उपाय योजना (जागतिक पातळीवर वापरलेली)

(3) मल नि:सारण प्रकल्प आणि पाणी साचणाऱ्या स्थानांवर ते साचणार नाही अशी व्यवस्था करणे

(4) मुंबईकरामध्ये जाणीव निर्माण करणे

During Monsoon all Mumbaikar develop fear of flood due to heavy rain and coincide of raining during high tide. Following measures can be taken to control flood situations.

You are required to select right one.

(1) Cleaning of drainage, system

(2) Below sea level treatment like Brimstowad project (Global measure)

(3) Sewerage project and removing water logging stations

(4) Through awareness among Mumbaikars

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

46. जेव्हा कामाच्या परिस्थितीत लवचिकता हवी असते तेव्हा काही वेळा ______ [redacted] शकत नाही.

(1) प्रमाणीकरणाने सुसुत्रता

(2) योजनेद्वारे सुसुत्रता

(3) एकमेकात समायोजन करून सुसुत्रता

(4) विकेंद्रीकरणाने सुसुत्रता

In some cases when work environment requires flexibility, ______ may not be an effective solution.

(1) coordination by standardisation

(2) coordination by plan

(3) coordination by mutual adjustment

(4) coordination by decentralisation

---

47. संकल्पनात्मक/एकात्मिक कौशल्यांच्या विस्तृत प्रशिक्षणाचा रोख ______ यावर असतो.

(1) उच्च श्रेणीचे व्यवस्थापक (2) मध्यम श्रेणीचे व्यवस्थापक

(3) पहिल्या फळीचे व्यवस्थापक (4) कामगार आणि तत्सम कर्मचारी

The most extensive training of conceptual/integrative skills is usually targeted for :

(1) top level managers (2) middle level managers

(3) first line managers (4) rank and file employees

---

48. महानगरपालिकेचा अर्थसंकल्प कोण सादर करतो ?

(1) मनपा महापौर (2) मनपा हिशेबनीस

(3) मनपा आयुक्त (4) मनपा तपासनीस

Who submits the budget of Municipal Corporation ?

(1) Municipal Mayor (2) Municipal Accountant

(3) Municipal Commissioner (4) Municipal Auditor

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

49. प्रकल्प म्हणजे :

(1) कार्य करण्याची योजना (2) मननाधिष्ठित कल्पन[redacted]

(3) हाती घ्यावयाचा प्रस्ताव (4) वरील सर्व

Project means :

(1) A scheme to execute (2) A speculative imagination

(3) A proposal to undertake (4) All of the above

---

50. अंदाजपत्रक ________ हे सूचना व समर्पक माहिती देणारा लिखीत संच असून त्याचा उपयोग अंदाजपत्रक कार्यक्रम अंमलबजावणीसाठीची नियम पुस्तिका व संदर्भ म्हणून होतो.

(1) पुस्तिका (2) पुस्तक

(3) उद्दिष्टे (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

The budget ________ is a written set of instructions and pertinent information that serves as a rule book and a reference for the implementation of a budget programme.

(1) manual (2) book

(3) goal (4) none of the above

---

51. 74 व्या घटना दुरूस्ती विधेयकात नगरपालिकेच्या आर्थिक आयोगाची भूमिका ________ ही आहे.

(1) नगरपालिकेच्या आर्थिक परिस्थितिचा आढावा घेणे आणि त्याप्रमाणे राज्यपालांना शिफारशी करणे

(2) राज्य आणि नगरपालिकेकडून कराद्वारे आलेल्या उत्पन्नाची विभागणी करण्यास आधारभूत तत्वे तयार करणे

(3) राज्याच्या संचित निधीतून नगरपालिकांना मदत-अनुदान देणे

(4) वरील सर्व

The role of the 'Municipal Finance Commission' in the 74th constitution amendment is :

(1) to review financial position of municipalities and make recommendations to the Governor.

(2) to formulate principles that would govern the distribution of income from taxes between the state and the municipalities.

(3) to provide grants-in-aid to the municipalities from the consolidated fund of the state.

(4) all of the above.

---

www.StudentBounty.com

52. मुलाखत ही भरतीची पद्धत म्हणून ________ .

(1) वस्तुनिष्ठ आहे.

(2) अतिशय विश्वसनीय आहे

(3) चांगली आहे कारण लोकांना मानवी वर्तणूकीची चांगली जाण असते

(4) लोकप्रिय आहे, परंतु बहुतांशी तिची योग्य अंमलबजावणी होत नाही.

The interview as a method of recruitment is ________ .

(1) objective

(2) highly reliable

(3) good because people have good insight into human behaviour

(4) popular, but often not well executed

---

53. खालील घटक हे कर्मचाऱ्यास त्याच्या कामात रस (गोडी) निर्माण करण्यास प्रवृत्त करतात.

यापैकी कुठला घटक प्रवृत्त करण्यास कारणीभूत ठरत नाही?

(1) संपादन

(2) संपादनास मान्यता

(3) आव्हानात्मक काम

(4) कामाच्या ठिकाणी असलेल्या सोयी-सुविधा

Following are the factors which motivate employees to take more interest in their work.

Select that factor which will not motivate them.

(1) Achievement

(2) Recognition for achievement

(3) Challenging work

(4) Working conditions

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

54. कामगिरीचे मूल्यन करण्याच्या पद्धतीत खालील गोष्टी उपयुक्त ठरू शकतात, [redacted]

(1) नेहमी वैध बाबींचा विचार करावा

(2) कामगिरीचे मानक कार्यविश्लेषणावर आधारित असावे.

(3) शक्य असेल तेव्हा एकाहून अधिकजण मूल्यमापन करणारे असावेत

(4) आवाहन करण्यासाठी अनौपचारिक प्रक्रिया विकसित करावी.

In choosing performance appraisal method, all the following can prove useful ***except*** :

(1) always take legal considerations into account

(2) base performance standards on the job analysis

(3) if possible, use more than one rater

(4) develop an informal appeal process

---

55. भविष्यात सुसभ्य संगणीकृत सभोवताल हा ________ यांच्यामधील संबंधावर जास्त परिणाम करील.

(1) व्यवस्थापन व विभाग

(2) प्रशासन व व्यवस्थापन

(3) संघटन व व्यवस्थापन

(4) संघटना व त्यांचा सभोवताल

In future, a sophisticated computerised environment will affect more on the relationship between ________ .

(1) Management and Department

(2) Administration and Management

(3) Organisation and Management

(4) Organisations and their environment

---

56. कार्य मूल्यमापनांच्या सदर्भात खालील विधाने वाचा व जे विधान चुकीचे आहे. त्याची निवड करा.

कार्य मूल्यमापन खालील गोष्टींसाठी उपयोगी असते :

(1) बक्षीसी किंवा शाबासकी देण्याकरिता.

(2) जेथे विकास कामासाठी प्रयत्न करणे जरूरीचे आहे असे क्षेत्र ओळखण्याकरिता.

(3) निवड व विकास कामांच्या वैधतेसाठी एक साधन म्हणून वापर करण्याकरिता.

(4) नको असलेल्या कामगाराविरूद्ध बदला घेण्यासाठीचे एक साधन म्हणून वापरण्याकरिता.

Read the following statements regarding Performance Appraisal and point out which is not correct statement :

<u>Performance Appraisal is used for</u> - following.

(1) Reward Allocation

(2) To identify area where development efforts are needed

(3) As a criterion against which selection and development programmes are validated

(4) As a weapon, to take revenge against unfavourable one

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

57. लेखापरिक्षेबाबत कोणते विधान ***खरे नाही*** ?

(1) आर्थिक यंत्रणेचे मूल्यांकन करते

(2) विवरणपत्र चुकांपासून मुक्त असल्याची पूर्ण खात्री देते

(3) ते संख्याशास्त्रातील नमुना चाचणीचा वापर करते

(4) ते माहितीच्या भरवशाबद्दल खात्री देते

Which of the following is ***not true*** about 'audit' ?

(1) it is an evaluation of the financial system

(2) it gives full assurance that financial statements are free from error

(3) it uses statistical sampling

(4) it ascertains the reliability of information

---

58. महानगरपालिकेच्या अंदाजपत्रक तयार करण्याच्या प्रक्रियेत कोणाचा समावेश होतो ?

(1) फक्त महापालिका आयुक्त

(2) महानगरपालिकेतील विभाग प्रमुख किंवा समिती प्रमुख

(3) महानगरपालिकेतील खालच्या पातळीवर काम करणारे अधिकारी

(4) वरील नमूद केलेले सर्वजण

Who are concerned with budgetary process of municipal corporations ?

(1) Only commissioner, himself

(2) Department heads of municipal corporation or committees

(3) Low level officers of municipal corporation at low level

(4) All above, are concerned with

---

59. गलिच्छवस्तीवर केलेल्या अभ्यासातून सातत्याने लक्षात आलेली समस्या म्हणजे :

(1) दारू पिण्याचे व्यसन (2) गरिबी

(3) पायाभूत सुविधांची उणीव (4) निरक्षरता

One of the persistent problems of most slums that is pointed out by studies on slums is :

(1) alcoholism (2) poverty

(3) poor infrastructure (4) illiteracy

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

60. अंतर्गत पदोन्नति धोरण खालील गोष्टी करते, फक्त ***अपवाद*** म्हणजे :

(1) व्यक्ति–व्यक्तिमधल्या संघर्षाला उद्युक्त करते

(2) संस्थेतील कर्मचाऱ्यांना संधि देते

(3) नवीन कल्पनांचा अभाव आणते

(4) संस्थेला ताजा दृष्टिकोन देते

A promotion from-within policy can do the following, ***except*** :

(1) promote infighting

(2) give opportunity to those in the organisation

(3) lead to a lack of new ideas

(4) add fresh perspective to the organization

---

61. प्रकल्प नियोजन "समविशक व समन्वयित क्रियाशीलता" सूचित करते; ती महामंडळाचे सर्वपैलू दर्शविते व ________ उद्देशित करते.

(1) विकासाच्या त्वरणाकडे

(2) बदलांसाठी नियोजन अशा जीवनमार्गाकडे

(3) दृष्टान्त कल्पनांना वास्तवात उतरविण्याकडे

(4) वरील सर्वांकडे

Project - planning implies "comprehensive and coordinated activities" pertaining to all facets of corporation and is aimed at :

(1) the acceleration of development

(2) plan for change as a way of life

(3) conceiving visions and turning them into reality

(4) all of the above

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

62. व्यवस्थापन नियंत्रण ठेवण्याच्या प्रक्रियेत खालील गोष्टींचा समावेश असतो [redacted]

(1) दोषनिवारक कृती करणे

(2) योजनाबद्ध कृती आखणे

(3) केलेल्या कामाची मानकांशी तुलना करणे

(4) केलेल्या कार्याचे मोजमाप करणे

The main steps of the controlling process include all the following ***except*** :

(1) taking corrective action

(2) establishing planned activities

(3) comparing performance to standards

(4) measuring performance.

---

63. कर्मचाऱ्याला शिस्त लावताना ताकीद ही __________ असावी.

(1) सोपी आणि समस्यात्मक वर्तणूक बदलण्याबाबतच्या अपेक्षा सांगणारी

(2) कर्मचाऱ्याच्या सेवा पुस्तिकेमध्ये लेखी नोंद असणारी

(3) कर्मचाऱ्याच्या पर्यवेक्षकाने आणि दुसऱ्या एका पर्यवेक्षकाने पाहिलेली

(4) अधिकृत प्रत मनुष्यबळ व्यवस्थापकाला दिलेली

In disciplining an employee, a warning should be :

(1) simple and provide expectations for changing the problem behaviour

(2) written and kept in the employee's service book

(3) viewed by the employee's supervisor and at least one other supervisor

(4) official and a copy given to the manager human resources

---

64. महाराष्ट्र राज्यात महानगरपालिकांची एकूण संख्या 2007 सालापर्यंत __________ होती.

(1) 20 (2) 21 (3) 22 (4) 23

In the state of Maharashtra the total number of Municipal Corporations till 2007 were __________ .

(1) 20 (2) 21 (3) 22 (4) 23

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

65. प्रकल्प परिक्षणाच्या मुख्य पायऱ्या या __________ अशा आहेत.

(1) आर्थिक, तांत्रिक, संघटनात्मक, व्यवस्थापकीय, कार्यकारी व आर्थिक

(2) विपणन, कार्यकारी, मनुष्यबळ, वित्तीय व व्यवस्थापकीय

(3) प्राधान्य निहाय, प्रक्रिया निहाय, सुलभता निहाय, समर्थता निहाय व संभाव्[redacted]

(4) वरील कोणतेही नाही

The main stages of system of Project Appraisal are :

(1) Economic, technical, organisational, managerial, operational and financial

(2) Marketing, operational, human resource, financial and managerial

(3) Prioritywise, processwise, suitabilitywise, capabilitywise and viabilitywise

(4) None of the above

---

66. माणुसकी-संबंध दृष्टीकोनाने अगोदरच्या व्यवस्थापन प्रणालीतल्या 'आर्थिक मानवा' पेक्षा __________ जोर दिला आहे.

(1) अति मानवावर (2) समाज मानवावर

(3) कार्य मानवावर (4) वरील कोणतेही नाही

Human Relations Approach emphasized __________ in place of economic man as was in earlier schools of management.

(1) Super man (2) Social man

(3) Work man (4) None of the above

---

67. हुकुम देण्याचा हक्क व आज्ञाधारकत्वाची नेमकी शक्ती हे __________ सार आहे.

(1) अधिकाराचे (2) जबाबदारीचे

(3) स्पष्टीकरणं योग्यतेचे (4) वरिष्ठत्वाचे

'Right to give orders and power to exact obedience' is essence of __________ .

(1) authority (2) responsibility

(3) accountability (4) seniority

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

68. खालील दिलेले अंदाजपत्रकाचे प्रकार आहेत त्यापैकी असा प्रकार निवडा की [redacted] व त्याची कार्यवाही करण्यासाठी सर्वानुमते मंजुर आहे किंवा स्विकारलेला आ[redacted]

(1) विधिमंडळाकडून तयार झालेले अदांजपत्रक

(2) आधिकारी वर्गाने तयार केलेले अंदाजपत्रक

(3) प्रशासकीय अधिकारी वा विधिमंडळातील अधिकारी यांनी तयार केलेले अंदाजपत्रक

(4) वरील पैकी कुठेलेही नाही.

Following given are types of budget.

You are required to identify that type of budget which is commonly accepted principle of budget preparation and execution.

(1) Legislative type budget

(2) Executive type budget

(3) The board or commission type budget

(4) None of these

---

69. खालीलपैकी कर्मचाऱ्यांविषयी कोणत्या घटनेत अधिकाराचा वापर आढळतो ?

(1) राजीनामा देण्याकरिता मन वळवले.

(2) वरिष्ठांनी कामावरून काढण्यासाठी मार्गदर्शन केले.

(3) संघटनेने दबावाने कामावरून काढण्याचा आदेश मागे घ्यायला लावले.

(4) योग्य नोटीस देवून कामावरून काढून टाकले.

In which of the following events about an employee there is an exercise of authority ?

(1) persuaded to resign

(2) seniors directing to terminate

(3) union forced to withdraw the order of termination

(4) terminated with due notice

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

70. मनुष्यबळ नियोजनाची प्रत्येक संघटनेस गरज भासते कारण :

खालील दिलेल्या कारणांपैकी कुठले कारण सत्य नाही ते ओळखा.

(1) संघटनेस कार्य पूर्ततेसाठी

(2) मोठ्या प्रमाणावर नोकरांची अदलाबदल करण्यासाठी

(3) वारंवार नोकरी सोडून जाणाऱ्या कामगारांची सवय टाळण्यासाठी

(4) एक औपचारिकता पूर्ण करण्यासाठी

Manpower Planning is necessary for every organisation because of the following reasons :

Which is not true reason from the following reasons given ?

(1) To carry it's work

(2) To replace it's large number of persons

(3) To avoid frequent labour - turnover

(4) To complete it as a formality

---

71. खालीलपैकी कोणते विधान खरे आहे ?

(1) सर्व नेते व्यवस्थापक असतात

(2) परिणामकारक नेतृत्व करणे व्यवस्थापकांना अधिकृत हक्कांमुळे शक्य होते.

(3) सर्व व्यवस्थापक नेते असतात

(4) अनधिकृत नेतृत्व अधिकृत प्रभावाइतकेच किंवा अधिक महत्वाचे असते.

Which of the following statement is true ?

(1) All leaders are managers

(2) Formal rights enable managers to lead effectively

(3) All managers are leaders

(4) Non-sanctioned leadership is as or more important than formal influence

---

www.StudentBounty.com

72. महानगरपालिका ही __________ यासाठी जबाबदार आहे.

(i) मार्ग व उडान पुलांची निर्मिती व देखभाल

(ii) स्वच्छता आणि आरोग्याची देखभाल

(iii) इमारतींचा दर्जा ठरविणे व अंमलात आणणे

(iv) सागरकिनाऱ्याची सुरक्षितता.

(1) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत

(2) फक्त (iv) बरोबर आहे

(3) (ii), (iii) व (i) बरोबर आहेत

(4) सर्व बरोबर आहेत.

The Municipal Corporation is responsible for __________ .

(i) creation and maintenance of roads and flyovers

(ii) maintaining the sanitation and health.

(iii) setting up and enforcing building norms.

(iv) provision of coastal safety.

(1) (i) and (ii) are correct

(2) (iv) only is correct

(3) (ii), (iii) and (i) are correct

(4) All the above are correct

---

73. सरकारी विभागातील संगणकीकरणाबद्दल कोणते विधान ***बरोबर नाही***.

(1) टोकापासून टोकापर्यंत सेवा पोहोचविणाऱ्या यंत्रणेमुळे सेवेचा वेग आणि निश्चितता सुधारते.

(2) खंडशः संगणकीकरणामुळे सेवेचा इच्छित हेतू साध्य होतो.

(3) कागदावर आधारीत नोंद यंत्रणेला ते पर्याय देते

(4) माहितीच्या साठवणीचा आणि पोहोचवण्याचा खर्च आणि वेळ वाचतो.

Which one of the following statements on computerisation of services in government departments is ***not true*** ?

(1) end to end service delivery solution improves the speed and certainty of services.

(2) piecemeal computerisation serves the desired purpose of services.

(3) it gives alternatives to paper based system of documentation.

(4) it saves the cost and time in storage and delivery of information.

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

74. खालील विधाने काळजीपूर्वक वाचा जे बरोबर नाही त्याचाच उल्लेख करा.

(1) संघटनेच्या सहजसुलभ कारभारासाठी अधिकार व जबाबदाऱ्या यांनी [redacted] घालून जायला पाहिजे.

(2) अधिकार हे जबाबदाऱ्यांपासून कांहीतरी वेगळे आहे. या दोघांमध्ये [redacted]

(3) अधिकार व जबाबदाऱ्या यांची सांगड घातली पाहिजे.

(4) अधिकार व जबाबदाऱ्या ह्या परावलंबीत किंवा एकमेकांवर अवलंबून असतात, त्यांना स्वतंत्र आस्तित्व संघटनेच्या कामात असत नाही.

Read the following statements carefully and point out which is not correct.

(1) Authority and Responsibility should go hand into hand for smooth functioning of an organisation

(2) Authority is somewhat different from responsibility. There is no relationship in between the two

(3) They are to be interlinked

(4) They are to be interdependent

---

75. निर्णय घेण्याच्या प्रक्रियेतील पहिला टप्पा म्हणजे ________ .

(1) पर्यायी उपाय निर्माण करणे

(2) पर्यायी उपायातून निवड करणे

(3) समस्या आहे आणि तिचे निराकरण करणे आवश्यक आहे हे मान्य करणे

(4) पर्यायी उपायांचे मूल्यमापन करणे आणि त्याची अंमलबजावणी करणे.

The first stage of decision making process is ________ .

(1) to generate alternative solution.

(2) to make alternative choice.

(3) to recognise that a problem exists and must be solved.

(4) to evaluate alternatives and implement them.

---

76. मंजूर विकास योजनेतील सार्वजनिक प्रयोजनार्थ आरक्षित असलेल्या जागेचे भूसंपादन ________ या कायद्यातील तरतुदीनूसार करण्यात येते.

(1) महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम 1966

(2) भूसंपादन अधिनियम 1894

(3) महाराष्ट्र नगर परिषद, नगर पंचायत आणि औद्योगिक नगरे अधिनियम 1965

(4) महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम 1966 आणि भूसंपादन अधिनियम 1894

Land reserved for public purpose in the sanctioned Development Plan is acquired under the provisions of ________ Act.

(1) Maharashtra Regional and Town Planning Act 1966

(2) Land Acquisition Act 1894

(3) Maharashtra Municipal Councils, Nagar Panchayats and Industrial Townships Act 1965

(4) Maharashtra Regional and Town Planning Act 1966 and Land Acquisition Act 1894

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

77. सन् 2001 च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्र राज्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी ___ [redacted]
आहे.

(1) 32 (2) 35 (3) 42 [redacted]

As per 2001 census, urban population of Maharashtra is ___ [redacted]
population.

(1) 32 (2) 35 (3) 42 (4) 45

---

78. खालीलपैकी कोणती जोडी योग्य जुळत ***नाही***?

(1) मुंबई – नवी मुंबई (2) मुंबई – पुणे

(3) पुणे – पिंपरी चिंचवड (4) औरंगाबाद – नवीन औरंगाबाद

Which one of the following pairs is ***not*** correctly matched ?

(1) Mumbai - New Mumbai (2) Mumbai - Pune

(3) Pune - Pimpari Chinchwad (4) Aurangabad - New Aurangabad

---

79. अनधिकृत विकास करणाऱ्यासाठी किमान किती दंडाची रक्कम विहीत केली आहे?

(1) रु. 500 (2) रु. 1000 (3) रु. 1500 (4) रु. 2000

What is minimum amount of fine prescribed for carrying out Unauthorised Development ?

(1) Rs. 500 (2) Rs. 1000 (3) Rs. 1500 (4) Rs. 2000

---

80. 20 व्या शतकामध्ये मुंबई शहर कोणत्या उद्योगधंद्यासाठी प्रसिद्ध होते?

(1) ऑटोमोबाईल (2) टेक्सटाईल

(3) ॲग्रो (4) फार्मास्युटिकल्स

In 20th Century Mumbai was famous for which type of Industries ?

(1) Automobile (2) Textile

(3) Agro (4) Pharmaceuticals

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

81. भारतातून निर्यातीस चालना मिळण्यासाठी भारत सरकारने नजिकच्या काळात उ[redacted]

(1) महाराष्ट्र नगरपालिका, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम अं[redacted]

(2) नागरी औद्योगिक विकास प्राधिकरणांची स्थापना केली

(3) विशेष आर्थिक विभाग कायदा अंमलात आणला

(4) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची स्थापना विविध ठिकाणी केली

What is the latest legal measure adopted by Government of India, to promote exports from India ?

(1) Enforcement of Maharashtra Nagar Palika, Nagar Panchayat and Industrial Township Act

(2) Establishment of City Industrial Development Corporation

(3) Enforcement of Special Economic Zones Act

(4) Establishment of Maharashtra Industrial Development Corporations, at various places

---

82. प्रारूप विकास योजना प्रसिद्धीनंतर शासनास मंजूरीसाठी सादर करण्याचा किती मूळ कालावधी विहीत केला आहे ?

(1) एक वर्ष (2) दोन वर्ष (3) तीन वर्ष (4) चार वर्ष

What is the original time limit prescribed for submission of draft development plan to Government from its publication ?

(1) one year (2) two year (3) three year (4) four year

---

83. शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्पांतर्गत झोपडपट्टी पुनर्बांधणी व पुनर्वसन योजनेद्वारे झोपडपट्टीधारकांना घरे बांधून देण्याची योजना तयार करण्यासाठी राज्य शासनाने नियुक्त केलेल्या अभ्यासगटाचे अध्यक्ष कोण होते ?

(1) श्री. दिनेश अफझलपूरकर (2) श्री. के. नलिनाक्षन

(3) श्री. सुखटणकर (4) श्री. चार्लस कोरीया

Who was the Chairman of study group appointed by the State Government for drafting a scheme for Redevelopment of slums and Rehabilitation of slum dwellers under Shivshahi Punarwasan Prakalpa ?

(1) Shri Dinesh Afzalpurkar (2) Shri K. Nalinakshan

(3) Shri Sukhatankar (4) Shri Charls Korea

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

84. समजा तुम्हाला बांद्रा येथील बगीचासाठी असलेल्या आरक्षणामधून हस्तांतरणीय [redacted] हस्तांतरणीय विकास हक्क तुम्हांला कुठे वापरता येतील ?

(1) कुलाबा (2) माटुंगा (3) परेल [redacted]

Suppose, you are in possession of Transferable Developm [redacted] reservation of Garden in Bandra. Where would you be able t [redacted]

(1) Colaba (2) Matunga (3) Parel (4) Borivili

---

85. महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, 1966 च्या कोणत्या कलमाखाली प्रारूप विकास योजना प्रासिद्ध केली जाते ?

(1) 25 (2) 26 (3) 27 (4) 28

Under which section of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966, the draft Development Plan is published ?

(1) 25 (2) 26 (3) 27 (4) 28

---

86. म्हाडा अधिनियमानुसार मासिक सरासरी उत्पन्नाच्या किती पट रक्कम जमीनीच्या भूसंपादनासाठी विहीत केली आहे ?

(1) 50 (2) 100 (3) 150 (4) 200

How many times the net average monthly income amount prescribed for acquisition of lands as per MHADA Act ?

(1) 50 (2) 100 (3) 150 (4) 200

---

87. महाराष्ट्र महानगर नियोजन समिती (रचना व कार्ये) (तरतुदी पुढे चालू ठेवणे) अधिनियम अंमलात आला.

(1) 1995 (2) 1998 (3) 1999 (4) 2000

In which year the Maharashtra Metropolitan Planning Committee (Constitution and Function's) (Continuance of Provisions) Act came into force ?

(1) 1995 (2) 1998 (3) 1999 (4) 2000

---

88. नगर परिषद क्षेत्र स्थापन करण्याकरीता किमान __________ लोकसंख्या आवश्यक आहे.

(1) 15,000 (2) 20,000 (3) 25,000 (4) 30,000

For Constitution of Municipal Council Area; minimum population required is :

(1) 15,000 (2) 20,000 (3) 25,000 (4) 30,000

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

89. खालीलपैकी जमीन विकास व व्यवस्थापनाच्या कोणत्या प्रकारच्या पद्धतीमध्ये '[redacted]

(1) नगर रचना योजना तयार करणे

(2) विकास योजना तयार करणे

(3) रहीवास वापरासाठी रेखांकन तयार करणे

(4) प्रादेशिक योजना तयार करणे

Which of the following land development and management process ensures "Land acquisition without tears" ?

(1) Preparation of Town Planning Scheme

(2) Preparation of Development Plan

(3) Preparation of Layout for Residential Development

(4) Preparation of Regional Plan

---

90. खालीलपैकी कोणत्या राज्यांमधून दिल्ली-मुंबई औद्योगिक मार्ग प्रस्तावित आहे.

(1) महाराष्ट्र आणि राजस्थान

(2) महाराष्ट्र आणि मध्य प्रदेश

(3) महाराष्ट्र आणि आंध्र प्रदेश

(4) महाराष्ट्र आणि कर्नाटक

From which of the following states, Delhi - Mumbai industrial corridor is proposed.

(1) Maharashtra and Rajasthan

(2) Maharashtra and Madhya Pradesh

(3) Maharashtra and Andhra Pradesh

(4) Maharashtra and Karnataka

---

91. गुन्हेगारी न्याय पद्धतीमध्ये गुन्हेगाराला शिक्षा देण्यामागे कोणता हेतू असतो ?

(1) भिति घालणे (2) प्रतिबंध करणे

(3) सुधारणा घडवून आणणे (4) वरील तिन्हीचे एकत्रिकरण

What is the object of Punishment in Criminal Justice System ?

(1) Deterrent (2) Prevention

(3) Reformation (4) Amalgamation of (1), (2) and (3)

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

92. 'लग्न' निरर्थक ठरविण्याचे कारणे हिंदूविवाह कायदा, 1956 च्या खालील कल[redacted]

(1) कलम (15) (2) कलम (14) (3) कलम (11) [redacted]

The Hindu Marriage Act, 1956 declares the grounds for n[redacted] section :

(1) section (15) (2) section (14) (3) section (11) (4) section (12)

---

93. 'घटस्फोट कायदा, 1869' नुसार घटस्फोटासाठी कोण अर्ज करू शकतो ?

(1) पारसी (2) हिंदू

(3) मुस्लीम (4) वरीलपैकी कोणीही नाही

Who can apply for dissolution of marriage under Divorce Act, 1869 ?

(1) Parsi (2) Hindu

(3) Muslim (4) None of the above

---

94. एक अविवाहित स्त्री तिच्या मित्राच्या मुलीला दत्तक घेवू इच्छिते. असे दत्तक घेणे विधीग्राह्य असेल, जर :

(1) ती स्त्री, तिचा मित्र व ती मुलगी हिंदू असतील

(2) तो मित्र हिंदू नाही, परन्तु ती स्त्री व ती मुलगी हिंदू असतील

(3) तो मित्र आणि त्याची मुलगी पारशी असतील आणि ती स्त्री क्रिश्चन असेल

(4) ती स्त्री हिंदू असेल, आणि तिचा मित्र व ती मुलगी क्रिश्चन असतील

An unmarried woman wishes to adopt the daughter of her close friend. The adoption will be valid if :

(1) The woman, her friend and the daughter are Hindus

(2) The friend is not a Hindu, but the woman and the daughter are Hindus

(3) The friend and his daughter are Parsis, and the woman is a Christian

(4) The woman is a Hindu, and her friend and daughter are Christians

---

P.T.O.

www.StudentBounty.com

95. भारताच्या संपूर्ण क्षेत्रामध्ये मुक्तपणे संचार करण्याचे स्वातंत्र्य भारतीय संविध[redacted]
आहे?

(1) अनुच्छेद क्र. 14 (2) अनुच्छेद क्र. 19 (3) अनुच्छेद [redacted]

Which Article of the Indian Constitution guarantees the freed[redacted] the territory of India ?

(1) Article 14 (2) Article 19 (3) Article 2[redacted]

---

96. खालीलपैकी कोणती मालमत्ता 'रेस-इनकॉरपोरेलीस' च्या व्याखेत येणार नाही?

(1) घर (2) गहाण ठेवलेले घर

(3) गहाण सोडवुन घेण्याचा हक्क (4) गहाण मुक्त घर

Which one of the following properties do not come within the ambit of 'res-incorporelis' ?

(1) House (2) Mortgaged house

(3) Right of redemption (4) Redeemed house

---

97. सरकारी सेवा आणि सरकारी अनुदान घेणाऱ्या शैक्षणिक संस्थांमध्ये अपंग व्यक्तींसाठी किती आरक्षण आहे?

(1) 3% पेक्षा अधिक नाही (2) 3% पेक्षा कमी नाही

(3) 5% पेक्षा अधिक नाही (4) 5% पेक्षा कमी नाही

What is the reservation for persons with disabilities in government employment and educational institutions receiving grants from the government ?

(1) not more than 3% (2) not less than 3%

(3) not more than 5% (4) not less than 5%

---

98. ध्वनीप्रदूषणासंबंधी सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या फोरम, प्रोटेक्शन ऑफ एनव्हायर्नमेंट अँड साऊंड पोल्यूशन वि. भारत सरकार (2005) या निर्णयामध्ये ध्वनीवर्धक वापरण्यासंबंधी जी मर्यादा आहे ती अशी :

(1) कोणताही ध्वनीवर्धक पोलीसांच्या परवानगीशिवाय वापरावयाचा नाही

(2) कोणताही ध्वनीवर्धक आजूबाजूच्या रहिवाशांच्या परवानगीशिवाय वापरावयाचा नाही

(3) रात्री 10 ते सकाळी 6 या वेळात पोलीसांच्या परवानगीने ध्वनीवर्धक वापरता येईल

(4) कोणताही ध्वनीवर्धक रात्री 10 ते सकाळी 6 या वेळात वापरावयाचा नाही

The restriction on use of loudspeakers laid down in the case relating to noise pollution decided by the Supreme Court in Forum, Prevention of Environment and Sound Pollution vs. Union of India (2005) is :

(1) No loudspeaker shall be used without permission of police authorities

(2) No loudspeakers shall be used without consent of persons of that locality

(3) Loudspeakers may be used from 10 p.m. to 6 a.m. with permission of police authorities

(4) No loudspeaker shall be used from 10 p.m. to 6 a.m.

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

99. भारतीय संविधानाच्या 14 व्या अनुच्छेदाप्रमाणे 'कायद्यासमोर सर्वसमान व सर्वांना क[redacted]
कोणाला देण्यात आले आहे?

(1) भारतात राहणाऱ्या सर्व व्यक्तींना

(2) भारतात राहणाऱ्या सर्व भारतीय नागरीकांना

(3) भारतात अधिवास असणाऱ्या, सर्व व्यक्तींना

(4) सर्व नैसर्गिक व्यक्ती व कायद्याची मान्यता प्राप्त व्यक्तींना

Article 14 of Indian Constitution guarantees equality before law and equal protection of law to :

(1) All persons living within territory of India

(2) All Indian citizens living in India

(3) All persons domiciled in India

(4) All natural persons and legal persons

---

100. मुस्लीम कायद्यानुसार, अज्ञान मुलांच्या संपत्तीचा रक्षणकर्ता नाही,

(1) वडील (2) वडीलांचे वडील

(3) आई (4) वडीलांच्या मृत्युपत्राचा व्यवस्थापक

According to Muslim Law, a guardian of the property of an infant child is not,

(1) Father (2) Father's father

(3) Mother (4) The executor appointed by the Father's will

-oOo-

www.StudentBounty.com

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUG [redacted]

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com